

UVOD

Mediji su svojom sveprisutnošću postali sastavni dio naših života (na planu svjesnog ili nesvjesnog) i njihov je uticaj intenzivniji nego što bismo htjeli da priznamo. Mnogo više informacija o spoljnjem svijetu, istoriji ili geografiji, meteorologiji, putovanju i navođenju, dobija se putem masovnih medija, nego iz knjiga, nastavničkih predavanja, pa čak više i od roditeljske pouke. Pored toga, mediji imaju uticaj na ponašanje i na izgradnju osnovnih osobina ličnosti, kao i na formiranje karakterističnih oblika ponašanja, kao što je to kriminogeno ili nasilničko.

Masovni mediji su danas osnovni kreatori mišljenja i oblika ponašanja, naročito mladih, a po definiciji predstavljaju sve medije čija uloga predstavlja privlačenje pažnje širokih narodnih masa s ciljem informisanja ili drugog interesa u skladu sa ciljem politike medijske kuće koju zastupaju i predstavljaju. U modernom definisanju u masovne medije spadaju internet, radio, televizija i novine.

U savremenom društvu kriminalitet je opšta društvena pojava. Medijska propaganda i dnevno forsiranje ponekad pogrešnih stilova modernog života mogu u mnogome odrediti kriminogenu aktivnost pojedinca, što dalje vodi u masovni kriminalitet. Pod kriminalitetom podrazumjevamo sve protivpravnedjelatnosti za koje su propisane neke društvene sankcije.

Sve više analitičara dovodi medije u korelaciju sa kriminogenim ponašanjem pojedinca u modernom vremenu. Takva ponašanja postoje danas u svim zemljama i svim društvenim zajednicama, bez obzira na njihovo društveno-ekonomsko uređenje i njihov politički sistem. Hipoteza koja se zastupa u radu je da *“masovni mediji, a posebno internet imaju veliki i presudan uticaj na povećanje kriminaliteta, te predstavljaju jedan od najvećih uzroka samog kriminogenog ponašanja, posebno kod mladih osoba”*

Samim tim, kriminogeno ponašanje sa aspekta doprinosa medija na takvu devijaciju možemo posmatrati kroz osnovne karakteristike od kojih možemo posebno staviti akcenat na masovnost, stalni apsolutni i relativni porast, organizovanost, porast recidivizma i profesionalizma, međunarodni karakter i slično.

Činjenica da kriminalitet i samo kriminogeno ponašanje predstavljaju veoma opasno društvenozlo usloвила je neophodnost da svako organizovano društvo naovu pojavu reaguje na sasvim određen način i ispita sve faktore koji doprinose takvom ponašanju. Kompleksnostikriminaliteta se mora suprostaviti kompleksnost državne i društvene prevencije i represije.

Ovaj diplomski rad se sastoji od tri teorijska dijela. U prvom dijelu ćemo se upoznati sa osnovnim karakteristikama i samim pojmom kriminogenog ponašanja, dok će se drugi dio rada baviti samom pojavom kriminaliteta i masovnim medijima. Treći dio rada je u stvari i glavni dio rada, koji će obrađivati uzroke i doprinos medija kriminogenom ponašanju, sa posebnim osvrtom na internet. Tema rada je aktuelna i vremenski primjenjiva zbog svakodnevnog porasta kriminaliteta i sve većeg doprinosa medija kriminalnom i nasilnom ponašanju u društvu.

1.POJAM I KARAKTERISTIKE KRIMINOGENOG PONAŠANJA

Prije analize i obrađivanja same teme diplomskog rada potrebno se prije svega upoznati sa osnovnom definicijom i karakteristikama kriminogenog ponašanja čije će razumjevanje pomoći u boljem sagledavanju pojave kriminaliteta i doprinosu medija kriminogenom ponašanju.

1.1. Kriminogeno ponašanje ili kriminalitet

Kriminalitet predstavlja negativnu društvenu pojavu, koja je, zbog svoje rasprostranjenosti i društveneopasnosti, predmet neprekidnog interesovanja nauke i prakse. Da li će jedno ponašanje postatikriminalno zavisi od političara koji kreiraju zakon, sudija koji ga tumače i onih koji su odgovorni zasprovodenje zakona. Medutim, u teorijskom pogledu još uvijek nema jedinstvenog shvatanja o tome štaje kriminalitet, odnosno zločin i da li je uopšte podesno naučno izučavati ovu pojavu.